

Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych

W dniach 15-16 lutego w Politechnice Opolskiej obradowała Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych.

Dyskutowano nad aktualnymi problemami szkolnictwa wyższego, a przede wszystkim nad sprawami finansowania szkół wyższych (między innymi rekompensaty strat za rok 2000, finansowanie uczelni wyższych przez KBN oraz wdrożenie Matury 2002). Podczas tego spotkania rektorzy podpisali „Porozumienie Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych w sprawie zapewniania jakości kształcenia” oraz „Zasady i tryb postępowania akredytacyjnego”.

Podpisanie tych dokumentów stanowiło podstawę do powołania – z datą 17.02.2001 r. – przez KRTP Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych (KA) z siedzibą przy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Przewodniczącą KA została dr hab. inż. **Alicja Konczakowska**, prof. nadzw. PG. Komisja rozpoczęła swoją działalność 15 marca 2001 r., a zakończy 14 marca 2003 r.

Tekst Porozumienia podpisany przez 24 rektorów wymaga akceptacji senatów poszczególnych uczelni. Senat Politechniki Gdańskiej 28 lutego 2001 r. zaakceptował treść Porozumienia.

Poniżej oba dokumenty w całości.

Porozumienie Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych w sprawie zapewniania jakości kształcenia

Porozumienie polskich uczelni technicznych w sprawie zapewniania jakości kształcenia ma na celu:

- podnoszenie jakości kształcenia,
- tworzenie jasnych i jednoznacznych procedur oceny warunków i metod kształcenia oraz programów studiów uwzględniających systemy stosowane w innych krajach, szczególnie w krajach Unii Europejskiej,
- tworzenie warunków ułatwiających krajową i międzynarodową wymianę studentów,
- promowanie kierunków studiów spełniających wysokie standardy jakościowe.

§ 1

Założenia ogólne systemu akredytacji kierunków studiów

1. Polskie uczelnie techniczne przystępujące do Porozumienia stawiają sobie za cel utworzenie i uzgodnienie standardów gwarantujących pożądany poziom kształcenia oraz kryteriów i procedur oceny jakości kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów.
2. Wprowadzony zostaje system akredytacji, której poddawane będą kierunki studiów.
3. Akredytacja jest dobrowolna. Mogą się o nią starać szkoły wyższe zainteresowane uzyskaniem potwierdzenia jakości oferowanych przez siebie usług edukacyjnych.

§ 2

Komisja Akredytacyjna Uczelni Technicznych

1. Strony Porozumienia powołują Komisję Akredytacyjną Uczelni Technicznych (KAUT), zwaną dalej Komisją, składającą się z przedstawicieli Sygnatariuszy oraz jednej osoby desygnowanej przez Konferencję Rektorów Polskich Uczelni Technicznych (KRPUT).
2. Sposób i zasady wyłonienia Komisji określa KRPUT.
3. Do zadań Komisji należy w szczególności:
 - a) zapewnienie prawidłowego przebiegu procedury akredytacyjnej,
 - b) określenie wymaganej dokumentacji akredytacyjnej,
 - c) ustalenie ogólnych standardów jakości kształcenia oraz powoływanie zespołów specjalistów niezbędnych do przeprowadzania procesu akredytacji,
 - d) podejmowanie decyzji o udzieleniu, odroczeniu, lub o odmowie udzielenia akredytacji dla danego kierunku studiów w jednostce szkoły wyższej,
 - e) występowanie do KRPUT z wnioskami dotyczącymi zasad i trybu postępowania akredytacyjnego.
4. Od decyzji Komisji w sprawie postępowania akredytacyjnego uczelnia, której ta decyzja dotyczy, może złożyć odwołanie do KRPUT, w terminie do 30 dni od otrzymania decyzji Komisji.
5. Prace Komisji koordynowane są przez jej Prezydium składające się z przewodniczącego i dwóch zastępców. Sprawami technicznymi związanymi z przebiegiem akredytacji oraz obsługą Komisji i jej zespołów zajmuje się Biuro pod kierownictwem sekretarza Komisji.
6. Komisja składa KRPUT roczne sprawozdania ze swojej działalności.
7. Uczelnie techniczne – Sygnatariusze Porozumienia zobowiązują się pokrywać koszty funkcjonowania Komisji.

§ 3

Procedura akredytacyjna

1. Warunkiem rozpoczęcia procedury akredytacyjnej jest zgłoszenie przez co najmniej pięć szkół wyższych gotowości poddania określonego kierunku studiów procesowi akredytacji. W przypadkach szczególnych Komisja może odstąpić od powyższego warunku.
2. Zasady i tryb postępowania akredytacyjnego określa KRPUT.

s§ 4

1. Sygnatariusz Porozumienia może z niego wystąpić.
2. Do Porozumienia może przystąpić uczelnia spoza grona Sygnatariuszy na warunkach i za zgodą KRPUT.

§ 5

Przystąpienie uczelni do Porozumienia wymaga akceptacji Senatu.

Podpisując Porozumienie, zobowiązujemy się do czynnego uczestnictwa w realizacji misji z niego wynikającej oraz respektowania przyjętych przez nie reguł działania.

Opole, 17 lutego 2001 r.

Rektor Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie
Rektor Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni
Rektor Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy
Rektor Politechniki Białostockiej
Rektor Politechniki Częstochowskiej
Rektor Politechniki Gdańskiej
Rektor Politechniki Koszalińskiej
Rektor Politechniki Krakowskiej
Rektor Politechniki Lubelskiej
Rektor Politechniki Łódzkiej

Rektor Politechniki Opolskiej
Rektor Politechniki Poznańskiej
Rektor Politechniki Radomskiej
Rektor Politechniki Rzeszowskiej
Rektor Politechniki Szczecińskiej
Rektor Politechniki Śląskiej
Rektor Politechniki Świętokrzyskiej
Rektor Politechniki Warszawskiej
Rektor Politechniki Wrocławskiej
Rektor Politechniki Zielonogórskiej
Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Rektor Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie
Rektor Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni
Rektor Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie

Zasady i tryb postępowania akredytacyjnego

Na podstawie Uchwały KRPUT pt. „Porozumienie w sprawie zapewniania jakości kształcenia” Sygnatariusze Porozumienia postanawiają, co następuje:

I. KOMISJA AKREDYTACYJNA UCZELNI TECHNICZNYCH

§ 1

1. Komisja Akredytacyjna Uczelni Technicznych (zwana dalej Komisją) działa na rzecz zapewniania jakości kształcenia na podstawie Porozumienia Polskich Uczelni Technicznych.
2. Celem Komisji jest ustalenie ogólnych standardów jakości kształcenia w wyższych uczelniach technicznych, stymulowanie podnoszenia jakości kształcenia i stworzenie systemu akredytacji kierunków studiów.
3. Działalność Komisji obejmuje polskie uczelnie techniczne, Sygnatariuszy Porozumienia. Może także objąć inne polskie uczelnie po zgłoszeniu przez nie kierunków do akredytacji.

§ 2

1. Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych (zwana dalej KRPUT) powołuje Komisję Akredytacyjną Uczelni Technicznych.
2. W skład Komisji wchodzi z każdej uczelni przedstawiciel rektora oraz dodatkowo jedna osoba desygnowana przez KRPUT.
3. Kadencja Komisji trwa trzy lata.
4. Kadencja Komisji rozpoczyna się 15 marca i kończy 14 marca, z tym jednak, że pierwsza Komisja zostanie powołana 15 marca 2001 na okres 2 lat.
5. Komisja składa KRPUT roczne sprawozdania ze swojej działalności w terminie do 14 marca każdego roku wraz z rozliczeniem finansowym.

§ 3

1. Przewodniczącemu Komisji spośród jej członków wybiera i odwołuje Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych.
2. Komisja obraduje na posiedzeniach plenarnych.
3. Na pierwszym posiedzeniu Komisja wybiera ze swego grona dwóch zastępców przewodniczącego, w głosowaniu tajnym, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej 50% członków Komisji.
4. Posiedzenia plenarne Komisji zwołuje przewodniczący. Ponadto posiedzenia zwołuje się na wniosek przewodniczącego KRPUT lub na pisemny wniosek co najmniej 1/3 składu

Komisji, nie później niż w terminie 2 tygodni od dnia złożenia wniosku. Pierwsze posiedzenie pierwszej Komisji zwołuje rektor uczelni, w której Komisja ma swoją siedzibę.

§ 4

Przewodniczący Komisji kieruje pracami Komisji, reprezentuje ją na zewnątrz oraz nadzoruje prace Biura Komisji.

§ 5

Siedzibę Biura Komisji określa KRPUT.

§ 6

1. Prezydium Komisji tworzą przewodniczący i jego zastępcy.
2. W posiedzeniach Prezydium Komisji uczestniczy sekretarz Komisji.

§ 7

1. Komisja na posiedzeniach plenarnych:
 - a) powołuje Grupy Ekspertów, Zespoły Oceniające wraz z ich przewodniczącymi,
 - b) określa ogólne zasady tworzenia standardów jakości kształcenia, wspólne dla wszystkich Grup Ekspertów,
 - c) ustala, na wniosek Grupy Ekspertów, standardy jakości kształcenia dla określonych kierunków studiów,
 - d) określa wymaganą dokumentację akredytacyjną,
 - e) podejmuje decyzje o wszczęciu postępowania akredytacyjnego dla zgłoszonego przez szkołę wyższą kierunku,
 - f) sprawuje nadzór nad przebiegiem konkretnych postępowań akredytacyjnych,
 - g) przyjmuje Raporty Zespołów Oceniających,
 - h) podejmuje decyzje o udzieleniu, odroczeniu albo o odmowie akredytacji dla określonego kierunku w jednostce szkoły wyższej,
 - i) podejmuje inne czynności niezbędne do realizacji celów swojego działania.
2. Decyzje, ustalenia, wnioski i opinie Komisji podejmowane są zwykłą większością głosów w głosowaniu tajnym, przy obecności co najmniej połowy członków Komisji, w tym przewodniczącego bądź jednego z jego zastępców.

§ 8

1. Komisja, Grupy Ekspertów, Zespoły Oceniające obsługiwane są przez Biuro Komisji.
2. Biuro Komisji tworzą sekretarz Komisji i nie więcej niż 3 pracowników.
3. Sekretarza Komisji wybiera Komisja na wniosek przewodniczącego.
4. Sekretarz Komisji i pozostali pracownicy Biura są zatrudniani na czas określony na wniosek przewodniczącego Komisji, przez rektora uczelni będącej siedzibą Biura Komisji.

§ 9

Do zadań sekretarza Komisji należy:

- a) organizowanie bieżącej pracy Komisji,
- b) kierowanie pracami Biura,
- c) utrzymywanie kontaktów ze szkołami wyższymi zainteresowanymi akredytacją,
- d) zapewnienie organizacyjno-technicznych warunków pracy Komisji, Grup Ekspertów, Zespołów Oceniających,
- e) realizowanie innych zadań powierzonych przez przewodniczącego Komisji.

II. GRUPY EKSPERTÓW I ZESPOŁY OCENIAJĄCE

§ 10

1. Uczelnia zgłaszająca wniosek akredytacyjny dla określonego kierunku studiów przedstawia listę kandydatów do Grupy Ekspertów i Zespołów Oceniających.
2. Lista kandydatów, specjalistów z zakresu danego kierunku studiów, powinna składać się z dwóch nauczycieli akade-

mickich zatrudnionych w uczelni wnioskującej, trzech nauczycieli akademickich spoza tej uczelni oraz dwóch przedstawicieli pracodawców. Kandydaci ze środowiska akademickiego muszą mieć tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Do listy kandydatów muszą być dołączone zwięzłe dane o ich dorobku wraz z ich pisemną zgodą na kandydowanie.

§ 11

1. Komisja spośród wszystkich zgłoszonych kandydatów powołuje Grupę Ekspertów, liczącą od pięciu do siedmiu osób, w tym przewodniczącą Grupy, oraz Zespoły Oceniające w liczbie nie większej niż liczba uczelni aplikujących o udzielenie akredytacji, w składzie trzech osób, w tym przewodniczących. W pracach Zespołu Oceniającego uczestniczy sekretarz wyznaczany przez Komisję.
2. Kadencje Zespołów Oceniających kończą się po zakończeniu rozpoczętych procedur akredytacyjnych.
3. Grupa Ekspertów i Zespoły Oceniające dla danego kierunku studiów powoływane są przez Komisję po zgłoszeniu wniosków akredytacyjnych przez co najmniej pięć uczelni.

§ 12

1. Zadaniem Grupy Ekspertów jest przygotowanie, w ciągu dwóch miesięcy od powołania, szczegółowych standardów jakości kształcenia dla określonego kierunku studiów. Standardy są zatwierdzane przez Komisję.
2. Po zakończeniu procedury akredytacyjnej Grupa Ekspertów dokonuje oceny standardów jakości kształcenia i przedstawia ją Komisji.

§ 13

1. Do zadań Zespołu Oceniającego należy:
 - a) zapoznanie się z dokumentacją akredytacyjną wraz z Raportem Samooceny nadesłanym przez szkołę wyższą,
 - b) przeprowadzenie wszechstronnej oceny jakości kształcenia na kierunku studiów w określonej jednostce szkoły wyższej na podstawie standardów ogólnych oraz wizytacji uczelni,
 - c) sporządzenie pisemnego Raportu z przeprowadzonej oceny i przedstawienie go Komisji.
2. Od momentu powołania Zespołu do dnia przedłożenia Raportu nie może upłynąć więcej niż 6 miesięcy.

III. POSTĘPOWANIE AKREDYTACYJNE

§ 14

Przewodniczący pierwszej Komisji prześle rektorom - Sygnatariuszom Porozumienia wzory dokumentów akredytacyjnych, nie później niż w okresie trzech miesięcy od powołania Komisji. Wykaz dokumentów akredytacyjnych dołączony jest do „Zasad i trybu postępowania akredytacyjnego”.

§ 15

1. Wnioski akredytacyjne uczelnie składają do przewodniczącego Komisji.
2. W przypadku zgłoszenia przez co najmniej pięć uczelni wniosków o udzielenie akredytacji wybranego kierunku studiów w jednostce szkoły wyższej przewodniczący Komisji wyznacza uczelniom termin nadesłania zgodnego z wzorcem Raportu Samooceny jednostki (maksymalnie 1 miesiąc).
3. Prezydium Komisji sprawdza dokumentację pod względem formalnym i w przypadku stwierdzenia uchybień wyznacza uczelniom termin ich usunięcia.
4. Po złożeniu przez uczelnie wymaganej dokumentacji, przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenie plenarne Komisji w sprawie wszczęcia postępowania akredytacyjnego.

5. Komisja może wszcząć postępowanie akredytacyjne w przypadku mniejszej od pięciu liczby wniosków o udzielenie akredytacji.

§ 16

1. Procedura akredytacyjna obejmuje następujące etapy:
 - a) zgłoszenie wniosku przez szkołę wyższą o udzielenie akredytacji,
 - b) powołanie Grupy Ekspertów,
 - c) złożenie przez szkołę wyższą Raportu Samooceny przygotowanego zgodnie z wzorcem Komisji,
 - d) powołanie Zespołu Oceniającego jakość kształcenia kierunku studiów w jednostce szkoły wyższej,
 - e) opracowanie Raportu przez Zespół Oceniający,
 - f) przekazanie Raportu Zespołu Oceniającego do Komisji,
 - g) przekazanie Raportu szkole wyższej, która może zgłosić do niego swoje uwagi w terminie do 30 dni od daty otrzymania; po upływie wyznaczonego terminu i przy braku uwag przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenie plenarne,
 - h) rozpatrzenie przez Komisję zgłoszonych uwag w terminie do 30 dni,
 - i) po wykonaniu czynności określonych powyżej zwołanie plenarnego posiedzenia Komisji, na którym Komisja podejmuje decyzję o:
 - udzieleniu akredytacji na 2 lata albo na 5 lat,
 - odroczeniu akredytacji do czasu spełnienia określonych warunków, albo
 - odmowie akredytacji.
 - j) poinformowanie KRPUT, a także zainteresowanych uczelni, o podjętych decyzjach.

§ 17

1. Od decyzji Komisji, o której mowa w § 16 ust. 1 pkt. i) uczelnia może złożyć odwołanie do KRPUT w terminie 30 dni od jej doręczenia. KRPUT rozpatruje odwołanie na swoim najbliższym posiedzeniu.

§ 18

Dokumentacja, przebieg i wyniki postępowania akredytacyjnego są poufne. Zasady poufności nie stosuje się wobec uczelni, której dotyczy postępowanie akredytacyjne. Decyzja o przyznaniu akredytacji jest jawna.

IV. ZASADY FINANSOWANIA POSTĘPOWANIA AKREDYTACYJNEGO

§ 19

1. Postępowanie akredytacyjne jest odpłatne. Wysokość opłaty akredytacyjnej, na wniosek Komisji, określa KRPUT. Opłaty akredytacyjne są wnoszone wraz z wnioskami o akredytację.
2. Koszty akredytacji kierunku uczelni, która nie jest Sygnatariuszem Porozumienia, wynoszą 1.5 kosztów uczelni Sygnatariuszy.

§ 20

Szczegółowe zasady finansowania Komisji i jej Biura określa umowa stron Sygnatariuszy Porozumienia.

Opole, 17 lutego 2001 r.

Podpisy Rektorów-Sygnatariuszy Porozumienia Polskich Uczelni Technicznych w sprawie zapewniania jakości kształcenia.

Rektor Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

Rektor Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni

Rektor Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy

Rektor Politechniki Białostockiej

Rektor Politechniki Częstochowskiej
Rektor Politechniki Gdańskiej
Rektor Politechniki Koszalińskiej
Rektor Politechniki Krakowskiej
Rektor Politechniki Lubelskiej
Rektor Politechniki Łódzkiej
Rektor Politechniki Opolskiej
Rektor Politechniki Poznańskiej
Rektor Politechniki Radomskiej
Rektor Politechniki Rzeszowskiej
Rektor Politechniki Szczecińskiej
Rektor Politechniki Śląskiej
Rektor Politechniki Świętokrzyskiej
Rektor Politechniki Warszawskiej
Rektor Politechniki Wrocławskiej
Rektor Politechniki Zielonogórskiej
Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Rektor Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie

Rektor Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni
Rektor Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie

ZAŁĄCZNIK

Wykaz dokumentów akredytacyjnych:

- wniosek uczelni o udzielenie akredytacji dla określonego kierunku studiów w określonej jednostce, kierowany do Przewodniczącego Komisji Akredytacyjnej,
- Raport Samooceny jednostki,
- Raport Grupy Ekspertów dotyczący standardów jakości kształcenia dla określonego kierunku studiów,
- zawiadomienie o przyjeździe Zespołu Oceniającego i wizytacji jednostki,
- ramowy Raport Zespołu Oceniającego,
- zawiadomienie o wyniku postępowania akredytacyjnego i rekomendacji Komisji skierowane do przewodniczącego KRPUT,
- certyfikat KRPUT.

RADA REKTORÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO obradowała w POMORSKIEJ AKADEMII PEDAGOGICZNEJ w Słupsku

Gospodarzem kolejnego spotkania RRWP, które odbyło się 19 stycznia 2001 r., był rektor PAP w Słupsku **prof. Jerzy HAUZIŃSKI**. W spotkaniu – oprócz rektorów wyższych uczelni publicznych Pomorza – uczestniczyli: **prof. Edmund WITBRODT**, Minister Edukacji Narodowej, **Jan ZARĘBSKI**, Marszałek Województwa Pomorskiego, **Tomasz SOWIŃSKI**, Wojewoda Pomorski, **Stanisław KĄDZIELA**, Starosta Słupski i **Jerzy MAZUREK**, Prezydent miasta Słupska. W związku z dyskusją nad przygotowaniem szkół do „Matury 2002” w spotkaniu wzięły udział: **Iwona WOJCIECHOWSKA**, dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku, **Elżbieta LAMPARSKA**, wicekurator oraz **prof. Alicja KONCZAKOWSKA**, prorektor ds. kształcenia PG. Po prezentacji PAP w Słupsku, której dokonał jej rektor, wystąpił Minister Edukacji Narodowej. Stwierdził, że dla szkolnictwa wyższego w Polsce najistotniejszą sprawą jest uchwalenie nowego prawa o szkołach wyższych. Ta ustawa bowiem powinna – między innymi – uregulować dysproporcje płacowe występujące między nauczycielami mianowanymi a asystentami i adiunktami. Obecnie nauczyciel mianowany zarabia średnio około 2000 zł, podczas gdy asystenci i adiunkci 1300 zł. Ustosunkował się również do cięć budżetowych. Poinformował zebranych, że w budżecie państwa na rok 2000 zabrakło 3,8 mld zł, co miało istotny, negatywny wpływ na sytuację finansową szkół wyższych. Krytycznie ocenił problem jakości kształcenia, szczególnie w uczelniach prywatnych. Marszałek Województwa Pomorskiego

stwierdził, że w *strategii województwa pomorskiego pierwszym priorytetem jest rozwój wiedzy i edukacji*. W tym kontekście zaapelował o szczególną dbałość o te dziedziny w bieżącej działalności samorządów wszystkich szczebli naszego województwa. Natomiast Wojewoda Pomorski poddał ostrej krytyce działalność szkół, które nie spełniają wymogów ustawy o szkolnictwie wyższym, a wydają dyplomy ukończenia studiów wyższych. Wymaga to ścisłego współdziałania Ministerstwa Edukacji Narodowej z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, gdyż jest to fałszowanie dokumentów. Ponadto w pełni poparł projekt utworzenia kierunku *pielęgniarstwo* na poziomie licencjackim, o utworzenie którego zabiega PAP w Słupsku. Dyskusja nad „**Maturą 2002**” wskazała na potrzebę zorganizowania spotkania z prorektorami ds. kształcenia uczelni naszego regionu. To zadanie powierzono prof. Alicji KONCZAKOWSKIEJ, prorektorowi z Politechniki Gdańskiej. Pomorskie gremium rektorskie jednomyślnie poparło inicjatywę powołania **Fundacji Seniora Akademii Medycznej** w Gdańsku. Z upoważnienia byłego rektora AMG, **prof. Zdzisława WAJDY**, z wnioskiem o poparcie tej inicjatywy wystąpił **prof. Marcin PLIŃSKI**, wiceprzewodniczący RRWP, JM Rektor UG.

Obrady w Słupsku prowadził **prof. Aleksander KOŁODZIEJCZYK**, JM Rektor PG, przewodniczący RRWP.

Jerzy Kulas
Dział Organizacyjno-Prawny

Jan Komorowski, ur. 14 lipca 1955 r., ukończył Szkołę Podst. nr 44 i klasę matematyczną I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Gdańsku. Jest absolwentem kierunku handel zagraniczny w Uniwersytecie Gdańskim (1979). Jako wyróżniający się student podjął równoległe studia na Wydziale Prawa UG. W okresie studenckim aktywnie uczestniczył w ruchu naukowym i działalności organizacji młodzieżowych.

Kierując gdańskim oddziałem Studenckiego Stowarzyszenia Przyjaciół ONZ, zorganizował szereg konferencji o tematyce ekonomicznej, z których najważniejsze, międzynarodowe, na temat współpracy gospodarczej krajów nadbałtyckich, odbyły się 3-krotnie.

W roku 1981 podjął studia doktoranckie na Wydziale Ekonomiki Transportu Uniwersytetu Gdańskiego, a po ich ukończeniu rozpoczął pracę na stanowisku asystenta w Zakładzie Ekonomii Politycznej Kapitalizmu UG. W okresie tym zainteresowania naukowe J. Komorowskiego koncentrowały się na podstawowych zagadnieniach teorii ekonomii. Ze względu na wyuczoną specjalizację w zakresie ekonomiki handlu zagranicznego, wiele uwagi poświęcał problematyce rynku międzynarodowego, szczególnie zaś interesował się międzynarodowym rynkiem ropy naftowej, technikami zawierania kontraktów, operacjami terminowymi i sposobami prowadzenia rozliczeń walutowych, traktując ten obszar jako przedmiot pracy doktorskiej. Podczas pobytu w latach osiemdziesiątych na stażach zagranicznych w firmach *Shell*, *British Petroleum Institute* oraz *International Petroleum Exchange* zdobył znaczną wiedzę o rynku naftowym. Pracy doktorskiej jednak nie dokończył, ponieważ problematyka ta wydawała się coraz mniej ważna na tle drugiego, bardziej praktycznego nurtu zainteresowań naukowych, związanego z programem reformowania polskiej gospodarki.

Jan Komorowski aktywność naukową w całym okresie pracy na Uniwersytecie Gdańskim łączył z działalnością w charakterze konsultanta, początkowo w stworzonym w 1982 roku przez pracowników gdańskich uczelni Ośrodku Doradztwa i Treningu Kierowniczego, jednej z pierwszych w kraju firm doradczych, a w okresie późniejszym współpracując z innymi instytucjami. Poprzez prowadzenie treningów i szkoleń dla kadry kierowniczej oraz opracowywanie projektów inwestycyjnych, biznesplanów i analiz ekonomicznych, miał możliwość wzbogacenia doświadczeń w dziedzinie zarządzania i restrukturyzacji przedsiębiorstw.

O kierunku jego naukowej specjalizacji w obszarze finansów organizacji gospodarczych ostatecznie przesądziło zapotrzebowanie przedsiębiorstw na nowoczesne metody zarządzania finansami stosowane w warunkach gospodarki rynkowej. Orientację tę wzmocniły studia podyplomowe o profilu *Business Management*, które odbył w *London School of Economics* w Wielkiej Brytanii w latach 1990-91 w ramach stypendium British Council.

Wyzwania podlegającej procesowi transformacji gospodarki, potrzeby restrukturyzacyjne przedsiębiorstw i deficyt spe-

cjalistów, a zarazem znajomość metod finansowania i mechanizmu rynkowego, oraz w mniejszym, lecz istotnym stopniu, trudna sytuacja finansowa młodych pracowników nauki – skłoniły go, po przepracowaniu siedmiu lat, do odejścia z uczelni. Ścisłe związki z praktyką gospodarczą stwarzały okazję do konfrontacji teorii z rzeczywistością oraz doskonalenia warsztatu badawczego. Przez następnych pięć lat, w okresie 1991-96, zdobywał doświadczenie zawodowe na stanowiskach menedżerskich, angażując się głównie do przedsięwzięć dużych i podejmując konkretne zadania restrukturyzacyjne.

Zatrudniony w 1991 roku w Zakładach Radiowych „Radmor” w Gdyni na stanowisku zastępcy dyrektora ds. handlowych współkształtował strategię i przekształcenia przedsiębiorstwa, w którym więzy przynależności do sektora obronnego były przełamywane z dużym oporem. W roku 1992 wygrał konkurs Ministerstwa Przemysłu na dwumiesięczny staż w Japonii, organizowany przez tamtejsze Ministerstwo Przemysłu i Handlu Międzynarodowego (MITI). Fascynujące dla każdego menedżera osiągnięcia i metody zarządzania korporacji japońskich pobudziły jego zainteresowania planowaniem finansowym i budżetowaniem, i ostatecznie wpłynęły na wybór naukowej specjalizacji.

W końcu 1992 roku podjął pracę w Stoczni Gdynia SA z zamiarem wprowadzenia procedury budżetowania w tym przedsiębiorstwie. Organizując Dział Polityki Finansowej i Analiz, a następnie kierując tą komórką, uczestniczył w przebiegu bankowego postępowania ugodowego, w negocjacjach finansowania budowy statków, w przygotowaniu umów kredytowych i gwarancji rządowych na wielomilionowe kwoty. W przedsiębiorstwie tym wdrażał jeden z pierwszych w kraju system budżetowania. Zdobyte doświadczenia zostały wzbogacone w innych przedsiębiorstwach, w których realizował zadania w charakterze konsultanta. Wiele zawodowej satysfakcji dostarczyła mu praca na stanowisku prezesa PHZ Baltona, gdzie w krótkim okresie doprowadził do restrukturyzacji znacznego zadłużenia, i konsolidacji spółki.

W lipcu 1996 roku na Wydziale Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej obronił pracę doktorską pod tytułem „Budżetowanie jako metoda zarządzania przedsiębiorstwem na przykładzie polskich stocznii” i uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych. Promotorem pracy doktorskiej był prof. dr hab. Henryk Zalewski.

Z początkiem roku akademickiego 1996/97 podjął pracę w Katedrze Finansów na stanowisku adiunkta. Owocem pracy nad doktoratem stała się wydana w roku następnym monografia pt.: „Budżetowanie jako metoda zarządzania przedsiębiorstwem” (PWN, Warszawa 1997, s.202).

W latach dziewięćdziesiątych, równoległe do pracy zawodowej, Jan Komorowski podejmował liczne zadania o charakterze doradczym i jednocześnie naukowym. Uczestniczył w programie NFI, pracując dla Konsorcjum Reiffeisen Atkins Centrobank. Był stałym konsultantem Krajowej Izby Gospodarczej, Polsko-Amerykańskiej Agencji Doradztwa, Fundacji Doradztwa dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Instytutu Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym. Jest współautorem między innymi długookresowej strategii rozwoju przedsiębiorczości w Gdańsku, projektu Wolnego Obszaru Celnego w Gdyni, autorem wielu ekspertyz i programów re-

strukturyzacyjnych wdrażanych w przedsiębiorstwach i gminach oraz autorem analiz finansowych i biznesplanów związanych z prywatyzacją przedsiębiorstw. Doświadczenia te są źródłem przykładów i inspiracji wykorzystywanych podczas zajęć dydaktycznych.

Zgromadzony dorobek, liczne publikacje i monografia pt. „Planowanie finansowe w przedsiębiorstwie działającym w warunkach gospodarki rynkowej” zostały przedstawione w postępowaniu habilitacyjnym na Wydziale Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej, gdzie w październiku 1999 roku Jan Komorowski uzyskał stopień doktora habilitowanego w dziedzinie ekonomii, specjalność finanse.

W ramach zadań dydaktycznych Katedry Finansów WZiE prowadzi wykłady z przedmiotów: *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*, *Rynki finansowe*, oraz w zakresie specjalizacji naukowej – *Planowanie finansowe i budżetowanie*. Ten ostatni jest pierwszym i dotąd jedynym wykładem monograficznym w polskich uczelniach, poświęconym problematyce planowania finansowego.

Ważną część pracy Jana Komorowskiego stanowią formy aktywności naukowej, w ramach których wiele czasu poświęca studentom. Prowadzi konwersatoria z przedmiotów finansowych dla studentów zagranicznych naszej uczelni. Uczestniczy w programach studiów podyplomowych na Wydziale Zarządzania

oraz w licznych konferencjach naukowych Katedr Finansów i Bankowości. Odbył staże naukowe w École Supérieure de Commerce w Rouen (Francja) oraz w Centrum Studiów Finansowych Uniwersytetu im. J.W. Goethego we Frankfurcie nad Menem.

Habilitant wypromował ponad pięćdziesięciu magistrów. Jest autorem trzech publikacji książkowych, czterdziestu artykułów i opracowań. Pracuje również na stanowisku profesora w Wyższej Szkole Morskiej. Za osiągnięcia w działalności naukowej został wyróżniony indywidualnymi nagrodami Rektora Politechniki Gdańskiej. Szczególnie cennym dla niego wyróżnieniem jest wyrażona przez studentów WZiE najwyższa ocena pracy dydaktycznej w roku 1999.

Jest mieszkańcem Gdyni. Żona Grażyna jest nauczycielką przedmiotów ekonomicznych w szkole średniej, zaś syn Piotr studiuje na II roku WZiE.

Jan Komorowski twierdzi, że jest osobą dobrze zorganizowaną i bardzo lubi swoją pracę, dzięki czemu może utrzymywać dużą aktywność zawodową. Jego receptą na regenerację sił są forsowne przejażdżki rowerowe z synem po wzgórzach morenowych, a w deszczowe dni - biesiady z przyjaciółmi przy piwie.

Habilitacja Jana Komorowskiego została zatwierdzona przez Centralną Komisję ds. Tytułu i Stopni Naukowych 28 lutego 2000 r.

Międzynarodowa konferencja „Large scale urban developments Lessons from harbor cities for Gdańsk Shipyard regeneration program”

Otwarcie Konferencji przez JM Rektora PG,
prof. Aleksandra Kolodziejczyka

W dniach 8-9 grudnia 2000 r. na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona planowaniu i realizacji wielkoskalarnych interwencji urbanistycznych. Zorganizowana wspólnie przez Wydział Architektury PG, Miasto Gdańsk i firmę Synergia 99 – właściciela kompleksu terenów postoczniowych w Gdańsku – miała na celu zebranie doświadczeń i przedyskutowanie problemów związanych z transformacją dawnych obszarów portowych i przemysłowych, w szczególności na obszarach frontów wodnych miast. Wzięło w niej udział ponad 80 osób, w tym wielu gości z zagranicy.

W trakcie referatów, prezentacji i dyskusji szczególną uwagę przywiązywano do możliwości zastosowania omawianych koncepcji, metod działania i rozwiązań projektowych w wa-

runkach polskich. Integralnym elementem programu stał się szereg wypowiedzi poświęconych zagadnieniom **transformacji ponad 70 ha terenów postoczniowych, ulokowanych w centrum Gdańska**. Uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się ze strukturą tego obszaru, przygotowanymi już planami jego rewitalizacji oraz kontekstem regionalnym i lokalnym projektu „Nowe Miasto”. Zaprezentowano m.in. wizję urbanistyczną terenu, przygotowaną przez **SASAKI Associates** z Bostonu we współpracy z Wydziałem Architektury PG.

Konferencja pozwoliła na przybliżenie międzynarodowego kontekstu rewitalizacji tzw. „frontów wodnych” miast. **Prof. Rinio Bruttomesso** – dyrektor międzynarodowego centrum „Citta d’Acqua” z siedzibą w Wenecji, od wielu lat zajmujący się problematyką przekształcania miast portowych i autor wielu znaczących publikacji w tym zakresie – przedstawił szereg wniosków płynących z analizy podobnych projektów, podejmowanych od szeregu lat na całym świecie. Najślynniejsze z nich to London Docklands, obszary portowe w Rotterdamie i Amsterdamie, a także Genui i Barcelonie.

Równie interesujące wypowiedzi dotyczyły problemu nowoczesnego podejścia do realizacji skomplikowanych projektów urbanistycznych. Akcentowano zarówno zagadnienia związane z projektowaniem, planowaniem, jak i sposobami realizacji. **Prof. Han Meyer** z Uniwersytetu Technologicznego w Delft oraz **prof. Zbigniew Zuziak** z Politechniki Śląskiej w Gliwicach akcentowali kwestie planowania opartego na rozwoju przestrzeni publicznych miast, przytaczając przykłady rozmaitych warsztatów planistycznych i ich możliwych zastosowań w przypadku Gdańska. Z kolei **prof. Sławomir Gzell** z Politechniki Warszawskiej zwracał uwagę na zmieniającą się filozofię planowania urbanistycznego i roli wielkoskalarnych przedsięwzięć

Wykład prof. Rudolfa Schaefera, dziekana Wydziału Architektury Technische Universitaet Berlin

urbanistycznych we współczesnych procesach rozwoju miast. Akcentowano także – w wypowiedziach **prof. Dennisa Frenchmana** z MIT oraz **prof. Niny Juzwy** i **dr. Krzysztofa Gasidły** z Politechniki Śląskiej – kwestie dziedzictwa architektonicznego XIX-wiecznych założeń przemysłowych i możliwości wykorzystania jego zasobów przy podejmowaniu programów przekształceń terenów takich jak Stocznia Gdańska.

W trakcie konferencji dyskutowano także o zagadnieniach realizacyjnych. Szereg wypowiedzi i prezentacji dotyczył podobnej skali projektów, realizowanych w różnych częściach Europy – w **Rotterdamie, Hamburgu, Helsinkach, Malmö** czy **Goeteborgu**. Analiza sposobu planowania, programowania i realizacji tych przedsięwzięć pozwoliła na określenie wniosków dla Gdańska. W szczególności dotyczyły one takich spraw, jak:

- wspólne podejmowanie przedsięwzięć przez sektor publiczny i prywatny;
- relacje pomiędzy wizją urbanistyczną, planem zagospodarowania przestrzennego a zagadnieniami realizacyjnymi;
- akcentowanie elementów wyjątkowych w projekcie – kom-

pleksu Placu Solidarności oraz dziedzictwa Stoczni Cesarzowskiej;

- konieczność przygotowania kompleksowej strategii działania, nieograniczającej się jedynie do spraw projektowych czy realizacyjnych.

Konferencja pozwoliła na rzetelną dyskusję merytoryczną, dotyczącą kwestii planowania rozwoju terenów postoczniowych w Gdańsku. Na uznanie zasługuje także podjęcie – rzadkiej w warunkach polskich – wspólnej organizacji przedsięwzięcia przez władze miasta, właściciela terenów oraz środowiska profesjonalne. Pozwala to mieć nadzieję na dalszą owocną współpracę zainteresowanych partnerów, czego efektem stać się może szybka realizacja samego projektu.

Podsumowaniem konferencji stanie się będąca w przygotowaniu publikacja, zawierająca zarówno wypowiedzi jej uczestników, jak i wnioski płynące z dyskusji.

Piotr Lorens
Wydział Architektury
(fot. A. B. Bohdziewicz)

Wycieczka uczestników Konferencji na tereny postoczniowe w Gdańsku

Rozważania o tożsamości

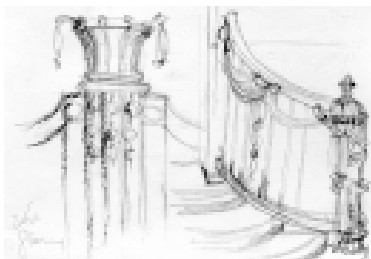
Motto

Zagęszcza się przestrzeń w świecie zurbanizowanym.
Potykamy się o budynki.

Zagęszcza się przestrzeń w świecie zurbanizowanym. Żywił budowlany. Potykamy się o budynki. Place budowlane jak grzyby po deszczu rosną w wolnych punktach na mapie wnętrza miast! Kolorowe kubatury – na tle szarego polskiego nieba. Zjawisko to równocześnie wszędzie daje znać o sobie, jest wynikiem fali dogęszczeniowej.

Dogęszczanie widać nie rozwija się często w zgodzie z jakimkolwiek założeniem planistycznym. Nie ma wiele wspólnego z szacunkiem dla proporcji ulic, ich szerokości, „stosunków słoneczno-powietrznych” – danych kwartałów, elementów kodujących dawne proporcje w blokach, ciągach, pierzejach.

Dekada kolorowych – widocznych budynków. Nie liczą się zastana kolorystyka ani lokalne tradycje karty kolorów, zapach klimat, cień i cisza. Efekty – to obiekty duże, szybko i sprawnie wbudowane, emocjonalnie obce dla miejsca, w którym wyrosły.

Górując kubaturą, nie urzekają widza (i użytkownika) urodą, ani użytkownika komfortem.

Obce przeszczerzy cytatów zunifikowanej architektury, wzbogacone ambicjami lokalnych twórców wyrzekają się własnej indywidualności, bo nie jest ona potrzebna w wyścigu z konkurencją.

I co widzimy? ...

Przybywa domów, niekiedy lśniących i bardzo bogatych. Coraz więcej samochodów, lepiej ubranych ludzi.

Towarzyszy temu jednak bylejakość, tymczasowość, brak konsekwencji i zasad tworzenia jedności estetycznej. Doznanie chaosu, nieporządku, braku harmonii i proporcji.

Większość pojedynczych nowych domów naznaczona jest nowoczesnością, niekiedy bogactwem – lecz ich cechą charakterystyczną pozostaje nijakość.

Mogłyby stać gdziekolwiek i gdziekolwiek nie znaczyłyby nic. To „nic”, to również obcość. Są one przeważnie całkowicie wyrwane z kontekstu. Wiem, wiem dobrze, że strzeliste kłocze lub rury, tak wysokie, iż nie widać

ich końca, naznaczają moje miasto znowu brakiem tożsamości.

Nie wiążą się z czymkolwiek, oprócz istniejących zapewne ścisłych relacji, które sprowadzają się do forsy wyciskanej z metra kwadratowego powierzchni.

Przerost formy kubaturowej i niedosyt końcowego efektu plastycznego

Nawigacja w zagęszczonym mieście jest utrudniona. Zacierają się dawne punkty odniesienia, nie tworzy w zamian nowych. Przestaje być czytelny rysunek sylwety, punkty namiarowe... Elementy dominant tracą nierzadko znaczenie wobec nowych elementów wybudowanych konkurencyjnie.

Jest oczywiste, że miasto i jego części składowe ulegają zmianom, żyją, niszczą się i muszą być dostosowywane do metabolizmu ich użytkownika. „Nowe, nowe, unowocześnione” – te słowa wyzwają oczekiwania zmian na lepsze. Niekoniecznie na większe, czy bardziej kolorowe! Tu następuje klasyczny konflikt ambicji jednostkowych wybijających się ponad standard sensownej skromności i oczekiwań odbiorcy.

Ambicje jednostkowe dotyczą inwestora, bo dysponuje pieniędzmi i terenem, ale także i projektanta. Odniesień, poza odniesieniem do ceny gruntu, nie ma. Więc zaczyna się układ krążenia w danym momencie, aby zbudować NOWE – DUŻE – ZMUTOWANE KUBATURY, gdzie się tylko da.

Nie ma widocznych odniesień do planu. Planu uaktualnianego nie ma, nie ma społecznego wglądu. Inwestor wobec społeczności jest więc bezkarny. Nie pyta nikogo o społeczną ocenę! Nie jest ona w ogóle brana pod uwagę. Dryfujemy do kolejnej dekady architektury rzucającej się w oczy, ale w sposób negatywny.

Masa muru to nie masa argumentów „za”. Automatów projektujących nie ma. Problemy rosną wraz z nasyceniem wnętrza kolejnymi obiektami. Coraz większej kultury wymaga uzupełnienie tkanki miejskiej.

Ocenianie to nie krytykowanie

Skojarzenie wywołane nowymi proporcjami jest próbą opisu wrażeń nasuwających się otaczającym „artefaktem” budowlano-architektonicznym.

Wszystko jest stawiane jakby przez kogoś innego niż przez gospodarzy związanych z tym miejscem. Gospodarzy, którzy nadaliby budowaniu właściwy rytm. A może takich gospodarzy nie ma? Miasto to nie beton, kamień, szkło. Miasto to ludzie. Ci, którzy troszczą się o jego czystość, życzliwość, funkcjonalność.

Zwykły rytm toczących się powszednich zdarzeń. To nie jest dobra sytuacja do skupionego i przenikliwego oglądu tego, co nas otacza. Niekiedy wracamy z daleka, po kilku dniach, tygodniach. Wtedy widzimy więcej.

Próby uzdrowienia, to między innymi uznanie nadrzędnych wartości – miejsca krajobrazu, niepowtarzalność klimatu wnętrza miasta – skali.

Wypracowanie szacunku dla generalnie uznawanej wartości krajobrazu, nadrzędnej koncepcji jednorodności przestrzennej.

Dlaczego jest tak, że mimo ogromnego wysiłku i nakładów finansowych cały czas mam poczucie ciągłego kancerowania mojego miasta? Przyczyna tkwi chyba w nas. W nas wszystkich. W preferencjach, dążeniach. Ale głównie w świadomości tych, co podejmują w naszym imieniu decyzje. Tych, co wyzwają.

Paradoksalnie, architektura i polityka są podobnie zagrożone z jednej strony przez konieczność uczestniczenia w spektaklu, widowiskowość szybkiego odczytywania obrazu przedstawianego publiczności, niematerialność środków przekazu, a z drugiej – przez odsunięcie od sfery ekonomicznej, od decyzji dotyczących planów oraz strategii produkcyjnych i gospodarczych, a także od możliwości wpływania na środki ekonomiczne niezbędne do właściwego odegrania ról polityka i architekta.

W Polsce mamy okres „docierania”, gdy trzeba nauczyć się poruszać w skali cen, jakości przedsięwzięć, wartościowania kategorii budynku. To wymaga czasu. Jeśli klient będzie mógł przyjść do architekta i razem z nim określić wymogi funkcjonalne i techniczne oraz kategorię finansową realizacji, wtedy nie będzie żadnych dramatów. Architektura zbliży się oczywiście do pojęcia produktu. To właśnie sprawia przykrość architektom, często bowiem nie chcą się z tym pogodzić. Cały problem polega na tym, że trzeba się zastanawiać, czy nasz zawód jest rzemiosłem czy sztuką. Ja jestem przekonana, że rzemiosłem.

Nie ma jednak powodu, żeby zanikła wartość artystyczna czy kulturowa, którą tworzymy dzięki naszej pracy. To jedynie kwestia naszej inwencji. Klient nie może sobie pozwolić na nieświadome poświęcanie swoich pieniędzy po to, aby dostosować się do światowych prądów estetycznych. To architekt musi wejrzeć w duszę tego, dla kogo pracuje, i skrycie, nic nikomu nie mówiąc, sprawić, aby budynek stał się oryginalny i nawiązywał do tego, co w umyśle architekta powstało jako jego koncepcja.

Najlepiej byłoby, gdyby architekt nie musiał „zastawiać pułapek” na klienta, lecz mógł się z nim porozumieć na jednej płaszczyźnie kulturowej.

Krajobraz miasta jest tworzywem i dobrem architektonicznym – nie może być lekceważony, wymaga szacunku.

Dyktatura inwestora nie może być linią wyznaczającą sposób patrzenia na teren w mieście pod kątem ceny 1 m² terenu.

Nowoczesność i awangarda ma odważyć się dostosować własne możliwości technologiczne i ambicje dominacji do odniesień istniejących.

Krzysztyl Pokrzywnicka
Krzysztyl Sztáfrowska
Wydział Architektury

